

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonoszáma 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Helyed évre 8 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20

A tolmecini hídfőnél csend állott be

Görz — a romváros

Budapest, dec. 3.

Orosz hadszíntér:

Helyenkint tűzérési harc és csatározás.

Olasz hadszíntér:

A tolmecini hídfő és az attól északra a hegyeken levő hadállásaink ellen utóbbi napokban irányított a újra teljesen megghiusult támadások után csend állt be. Oslaviánál ma éjjel újra visszautasítottuk olaszok egy előretörését. Hasonlóképp megghiusultak Monte San Michele és a hegy északi lejtője ellen irányított támadások. San Martinónál megsemmisítettünk egy olasz osztagot, mely állásainkat homokzsákokkal fedezve közelítette meg.

Görz különösen heves tűz alatt állt, mely kiváltképp a város belső részében újból jelentékeny károkat okozott. Höfer.

Novibazárnál 3500 szerbet fogtunk el

Ipekért arnautákkal együtt harcolunk

Budapest, dec. 3.

Délkeleti hadszíntér:

Novibazártól nyugatra és délre osztrák-magyar csapatok, amelyekhez sok fegyveres mohamedán csatlakozott, tegnapielőtt és tegnap 3500 szerbet fogtak el. A Mitrovica és Ipek közti határterületen folyó harcokban velünk együtt számos arnauta harcolt. Az emlékünnepeken, melyet csapataink december 2-án a novibazári szandzsákban és Mitrovicában ültek meg, az ottani lakosság lelkesen vett részt. Höfer.

Elfogott angol repülőgép

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arvonál különböző részeken folyt, tűzérési és aknaharcokon kívül különös esemény nem történt.

St. Quentinől északnyugatra motorhiba miatt egy kétfedelű repülőgép két angol tiszttel a kezünkre jutott.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

A november 29 iki orosz napi jelentésnek Illuxt-Kasimirskinél folyt harcokról szóló leírása koholmány.

Bothmer gróf tábornok hadserege az oroszoknak előnyomult gyenge osztagait elővédék visszaverték.

Legfőbb hadvezetőség.

A bolgárok elfoglalták Brod városát

Az eddigi hadiszákmány

A bolgár távirati iroda a november 30 iki operációkról hivatalosan ezt közli:

Csapataink folytatták offenzívájukat Prizrenden túl. A szerb háboru kezdete óta, október 14 től Prizrendnek november 29 én történt bevételéig a szerbekből 50 000 foglyot, 265 ágyut, 136 tűzérési municiót kocsit, mintegy 100.000 puskát, 36 000 granátot, 3 millió töltényt, 2350 vasuti kocsit és 63 mozdonyt vettünk el.

A délnyugati fronton Kiosavo Krusevo megszállása után a Kiosavo-Prilep uton megszálltuk Brod városát.

Az angol-francia fronton nem történt változás.

A szerb hadvezetőség me- nekülése

Szaloniki, dec. 3.

A szerb sajtóiroda Valonába költözött. Vasonából keltezik a szerb hadvezetőség hivatalos jelentéseit is. Közelálló tehát az a feltevés, hogy a szerb főhadiszállást ide helyezték, míg a kormány székhelye Skutariban maradt.

Az anglok súlyos iraki veresége

Török hivatalos jelentés

Konstantinápoly, dec. 2.

A főhadiszállás jelenti:

Irak front: Csapataink az ellenséget erőteljesen üldözik, hogy az anglok iraki vereségét teljesse tegyék. Megállapítottuk, csak a november 23-ól 26-ig tartó harcokban az ellenséges veszteségek az ötezeret meghaladták. Azonkívül nagyszámu ellenséges tiszt és katoná hagyta el a csapattestét, hogy a környéken elrejtőzzenek. Az ellenség egyetlen napon hajók útján mintegy 2000 sebesültet szállított el, Sir Komej (?) nevű politikai agyarak az angol főhadiszállásról is a sebesültek között van.

Mint hogy az ellenség visszavonulásában még az álta a nagyon megerősített Aziziben sem tudott állomást tartani, utóvédelivel és monitorainak védelme alatt az említett helység 61 15 kilométernyire délkeletre ellentállást akart tanúsítani, de mi egy november 30 ról december 1 re virradó éjszaka történt megrohanással arra kényszerítettük, hogy visszavonuljon Kutulamara irányában, Bagdadtól délre 170 kilométernyire. Azizie városában és környékén élelemmel, municióval és különböző katonai felszereléssel telt raktárakat találtak. A környékre kiküldött katonáink számszámra zsákmányoltak tevéket az ellenségtől.

As a tény, hogy az ellenség a hátrahagyott tárgyaknak csak kis részét tudta felgyújtani és hogy a tiszték tulajdonát alkotó értékek és technikai felszerelések nagy részét nem tudta magával vinni, bizonyítja az ellenség vereségének nagyságát. Ezenkívül öt megnitort, egy nagy vasdereglyét telve élelemmel és municióval és egy másik hajót zsákmányoltunk. Megállapítottuk, hogy az ellenség elisietett visszavonulása alkalmával több municiót kocsit a Tigriab dobott.

Kudarcuk elítélésére érdekében

az anglok tudatták a benazulot-
tekkal, hogy velünk fegyverszü-
netet kötöttek. Csapataink által
való fűdésük azonban ezt a ki-
buvót hamarosan megcáfolta. Az
ellenségtől elvett 4 repülőgép
közül 3-at újra használhatóvá
tettünk és az ellenség ellen al-
kalmazzuk.

Száznegyvenezer szerb fogly

Péter király Albániába
menekült

Budapest, dec. 3.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Péter király vasárnap Priarendben volt. Valószínűleg Skutariba vagy Duraszba menekült.

Az elfogott szerbek száma száznegyvenezerre emelkedett. A hádjárat kezdetén meglévő szerb hadsereg fele fogságunkban van. A szétvert szerbek, akik legfőlebb ötvenezeren lehetnek, menekülnek. Vasice ezredének még huszezer katonája maradt.

Német csapatok érkeztek Nisbe

Szofia, dec. 3.

A Nisbe érkezett német csapatokat a bolgár katonák nagy lelkesedéssel fogadták.

Péter és Nikita királyok találkozása Essad basával

Lugano, dec. 3.

A „Secolo“ jelentése szerint híre jár, hogy Péter király, Nikita és Essad basa találkozni fognak a maliszserok több vezetőjével. A találkozáson a német és osztrák-magyar támadások ellen kifejtendő közös védekezést fogják megbeszélni.

A szerbek végveszedelme

Lugano, dec. 3.

Luciano Magrini, a Secolo munkatársa, a szerb helysétről a következő táviratot küldte lapjának:

A szerb tragédia a végéhez közeledik. Ha a szalonikii seregek minden követ meg nem moogatnak, Szerbia elveszett. A hadsereg tele van súlyos sebesültekkel, éhes, elcsigázott, kifáradt katonákkal. A nyomor hihetetlen. A harcterek tele vannak haldek-lőkkel, súlyos sebesültekkel, akik orvosi ápolás hiányában el kell,

hogy pusztuljanak a mellettük fekvő rengeteg halott között. Sziv-
tépő az a látvány, mely Monasz-
tir előtt, vagy Rigómezőnél, Priz-
rendnél vagy a montenegrói he-
gyek közt az ember elé tárul.
Az ég és a föld, a vizek és a ho-
gyek, emberek és jószágok, ka-
tonák és polgárok, ifjak és vének,
asszonyok és gyerekek, mint egy
véres és fájdalmas visszhang kö-
nyörgik és követelik az ántánt
segítségét.

A bolgárok átlépték a albán határt

Szófia, dec. 3.

A diadalmas bolgár hadsereg a
megvert szerbeket maga előtt
kergetve már átlépte az albán
határt és most már Albániában
folytatja gyors előretomulását.

Olasz segítség a Balkánon

Róma, dec. 3.

A kamarában Soanino kijelen-
tette: Itália elhatározta azt, hogy
leggyorsabban megtesz minden le-
hető, hogy Péter király seregé-
nek segítségét nyújtsa.

A román semlegesség

Szentpétervár, dec. 3.

A Berliner Tagblatt jelenti:
Szentpétervárott elküldetését
idézett elő az, hogy Ausztria-
Magyarország és Románia között
tárgyalások a gabonaszállítás
készenléte érdekében szál-
litására sikerrel járak, továbbá,
hogy Románia Pétervárot, Ber-
linben és Bécsben kijelentette,
hogy a Dunán való mindennemű
esetleges semlegessége meg-
sértésének tekint és azt késő
fegyverrel is megakadályozni.

Románia aknákkal elzárta a Dunát

Berlin, dec. 3.

Az itteni diplomaták egyike a
„Lokalansieger“ munkatársának
kijelentette, hogy a román kor-
mány a Dunának aknákkal el-
zárásáról szóló híre a legfontosabb
hír volt az utóbbi napokban. Ez-
zel Románia semlegességét szik-
latalapozatra helyezte.

Görögország az ántánt több követeléseit visszautasítja

Lugano, dec. 3.

A „Tribuna“ és a „Corriere
della Sera“ athéni jelentéseket
közölnék a második görög válasz-
jegyzékről, amelynek átadásánál
Skuludis miniszterelnök barátság-
os, de semmiesetre sem hozzá-
járására való szavakat intézett a
négyesszövetség követelése és kü-
lönösen azt a követelést, hogy a
görögök írták ki Szalonikit,
ugyisint az ántánt flottájának
rendőri intézkedéseit a görög ter-
ritoriális vizeken kompromittáló-
nak és a semlegesség ellen vé-
tőknek mondotta. A görög válasz-
jegyzék hangosítja, hogy kielé-
gítleni törekszik a négyesszövetség
kívánatait, amennyiben Görög-
ország függetlenségének védelme
és Görögország sértetlen bis-
tonsága valamiképpen megengedi,

de kijelenti, hogy a görög vas-
utaknak meg nagyobb mértékben
való rendelkezésre becsátás ellen-
kezik Görögország saját mozgási-
tási tervével és a görögök saját
katonai biztonságával. A görög
kormány javasolja, hogy a katonai
bizottság technikai szempontból
vizsgálja meg a kérdést. A jegy-
zék a görög területiális vizeken
folytatandó hadműveletek tárgyá-
ban kikötéseket tesz.

A tárgyalásokat a négyesszö-
vetség siettetni igyekszik. Időköz-
ben az ántánt csapatai megerősít-
tik Szalonikit.

Görögország beengedi a központi hatalmak csapatait

Berlin, dec. 3.

A „Corriere della Sera“ római
jelentése szerint Görögország ál-
talánosságban teljesíteni fogja az
ántánt kívánatait, de minden
egyik kérdésnél felhozza kifogá-
sait. A görög kormány azon az
állásponton van, hogy a központi
hatalmak seregének görög terü-
letre való behatolását nem tudja
megakadályozni, miután azt a
négyesszövetség seregének meg-
engedte.

Az ántánt megrohanási terve Bulgária ellen

Lugano, dec. 3.

A Secolo jelentése szerint Bu-
lgária ellen Kurapatkin tábornok
parancsnokságának alárendelve
százötven ezer ember van Ismail-
ban, Kiliában, a román határral
szemben, továbbá százötven ezer
katona van összpontosítva Odesz-
szában. Az a cél, hogy a tenger-
ről és a szárazföldről egyszerre
kezdjék meg a támadást az ola-
szok Albánia felől, továbbá a Var-
darmenti és a monasztrai ántánt-
csapatok, a szerbekkel.

Népfelkelők bevonulása december 6-án

A novemberben sorozottak figyelmébe

Makó, dec. 3.

Ellenőrizhetetlen helyről szár-
mazó híresztelésekkel szemben
figyelmeztetem mindazon 1892.,
1893., 1894., 1890., 1889., 1888.,
1887., 1886., 1885., 1884., 1883.,
1882., 1881., 1880., 1879. és 1878
években született népfelkelők, kik a
folyó évi november hó 11., 12.
és 13. án megtartott népfelkelői
pótbemutató szemlén alkalmasnak
nyilvánítottak, folyó évi decem-
ber hó 6. án délelőtt 11 óráig a
népfelkelési igazolványi lapon fel-
tüntetett helyre bevonulni kötele-
sek.

Makó, 1915. december hó 1.

G e r a, v. főjegyző.

Makulatur papír
kapható jutányos áron
kiadóhivatalunkban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. December 4. Szombat.
Róm. kath. és Protest. Borbála.
Görög-orosz nov. 21. B. Assz. fel.
Nap kel 7 óra 30 percekor, nyug-
szik 4 óra 08 percekor.

Külön törvényjavaslat az
állami tisztviselők háborus segé-
lyéről. Az ellenség tudvalevőleg
ast az óhaját fejezte ki, hogy az
indemnítással összefüggő kérdések
megvitatására a négy ülés kere-
tein tulmenő tárgyalásra adjon
módot a kormány. Ennek a méltá-
nyos kívánásnak részleges hono-
rálása az az elhatározás, hogy
az állami tisztviselők háborus se-
gélyére vonatkozó intézkedéseket,
amelyek eddig az indemnitás ke-
retében foglaltak helyet, külön
törvényjavaslatban foglalja össze
a kormány. A képviselőház pénzü-
gyi bizottsága ugyanis az in-
demnítási törvényjavaslat tárgya-
lásánál Hegedűs Loránt előadó
indítványára és gróf Tisza István
miniszterelnök hozzászólása után
elhatározta, hogy az indemnity-
törvényjavaslat tárgyalására a
házaszabályokban megállapított kor-
látolt tárgyalási időre való tekintet-
tel az indemnity-javaslatból a
közszolgálati alkalmazottak hábo-
rus segélyére vonatkozó rendelkezé-
sek kivételével a külön javas-
latban összefoglalva, terjesztesse
nek a Ház elé. A bizottság ezután
elfogadta a többi eleje usait tör-
vényjavaslatokat.

Kevés az előfogat. A há-
boru következtében igen megfo-
gyott Makón az előfogatos kossai.
Néhány városi képviselő a legkö-
zelebbi városi közgyűlésen indít-
ványt fog beadni, melyben indít-
ványozzák, hogy megfelelő fizet-
és mellett a közönség a város
fogatait igénybe vehesse.

Orosz Vöröskeresztes höl-
gyek Makón. A sajtó közlése ré-
vén már tudja a közönség, hogy
három orosz Vöröskeresztes hölgy
Jasvill hercegnő, Masleunkova
és Romanova előkelő asszonyok
járják be dán kísérettel: Phi-
lippsen, Aglius és Voigt százado-
sokkal országgyűlésre nemcsak a
foglaltáborokat, de minden he-
lyet, ahol orosz foglyok dolgoz-
nak. A küldetésük már megkez-
dte működését és mint értesül-
tünk, legközelebb Makóra is el-
jönnek, hogy ugy Makón, mint a
vármegye más helyein levő orosz
foglyok helyzetéről tájékozódást
szerezzenek.

Kincstári lovak bejelentése.
Felhívtnak azon makói lakosok,
akiknél vehes vagy anyakacsa
kincstári lovak vannak kiadva,
hogy azokat személyesen a város-
házán a gazdasági tanácsnoknál
24 óra alatt feltétlenül jelentésük
be.

A harctéren levő katonák
karácsonyi ajándékára a mai na-
pon a polgármesteri hivatalnál a
következő adományok folytak be:
Szemes Sámuel Kossuth utca 24
szám 20, özv. Kiss Jánosné Arany-
János-utca 39 szám 3, Nagy Sán-
dor Héderváry-utca 4, Krizsán
Jánosné Királyhegyesi ut 3, Pop-
per Gyula gyógyszerész 5 koronát.

Megbírsgolt cipész. A ma-
kói rendőrség ma érdekes ítéletet

hozott olyan ügyben, mely az
általános drágasággal van kapoco-
latban. Mindnyájan tudjuk, hogy
a háboru folyamán milyen roha-
mosan emelkedtek a cipőfélék
árai. Patika a cipőbolt, méregdrá-
ga a talpalás, fejelés stb. Egy
talpalásért 8—9 koronát kérnek
ma a suszterek és indokolják,
magyarászik, egész gazdasági és
kereskedelmi előadást tartanak.
Beléknbeszélük, hogy ez így van
rendjén, addig-addig, míg belé-
nyugszunk a 8 koronás talpba.
Csak astán jól csinálják meg.
Mert nem mindig így van ám. A
minap a makói rendőrség pan-
aszt emeltet, hogy ifj. B e r l i-
n e r Manó cipésznél megrendelt
talpalás, mely 8 koronába került,
annyira felületlen volt, hogy az
egyik talp az első próbán levált a
cipőről. A rendőrség ma hozott
ítéletet a panasz tárgyában és ifj.
Berliner Manót 40 korona pénz-
bírsággal büntette.

Hir orosz fogságból. Mar-
tonosi István értesítette hozzátar-
tozót, hogy orosz fogságban van
és jól érzi magát.

A hadbavonultak gyermekei
felruházására a mai napon a pol-
gármesteri hivatalnál a következ-
ző adományok folytak be: Szemes
Sámuel Kossuth utca 24 szám 10,
özv. Kiss Jánosné Arany János-
utca 39 szám 2, Krizsán Jánosné
Királyhegyesi ut 31 szám 3,
Popper Gyula gyógyszerész 5 ko-
ronát.

Január végéig szünetel az
orosz rokkantszállítás. Az utolsó
orosz rokkantszállító vonatok már
megérkeztek s legalább január
végéig tart, míg Oroszországból a
rokkantszállítás újra megkezdődik.
A stockholmi magyar és osztrák
segítő-egyesület naponként cso-
májával kapja az orosz hadifog-
ságban levő katonák címére küld-
dött leveleket, hogy onnan to-
vábbítsák. De a levelek túlnyomó
részén nincs bélyeg s a segítő-
egyesületnek nagyon sok pénzébe
kerül, hogy még küntetéspénzt is
fizessen értük. Arra kérik tehát a
levelek feladót, hogy ragasszanak
a borítékra bélyegeket.

Az olaszok tiszti vesztesége.
Luganóból jelentik: Az olasz
hadsereg tiszti veszteségéről no-
vember 24 én kiadott kiegészítő
lista 2 tábornok, 44 ezredes és
alezredes, 79 őrnagy, 344 kapi-
tány és 1266 főhadnagy és had-
nagy, vagyis összesen 1784 tisz-
t nevet sorolja fel. Ez a szám az
utolsó napokban további 80—100
névvel növekedett. Az elesettek
között van Mantrini ezredes, a
súlyosan sérültek között pedig
Onaghia vezérőrnagy.

Utmutatás tábori postakül-
demények feladásához. Általános
tapasztalat, hogy a hadbavonultak
hozzátartozói a tábori csomagokba
ismételt figyelmeztetések ellenére
is könnyen romlásnak induló tár-
gyakat, továbbá mindennemű sze-
szes italokat, gyufát és más effé-
léket csomagolnak. Ezek a tár-
gyak rendszerint romlott, tehát
élvezhetetlen állapotban érkeznek
a címzett kezébe. Emelett a tá-
bori postacsomagokat rendszerint
gondtalanul csomagolják. Sok
esetben viaszos vászon helyett
csak papírosba göngyölik. Zsine-
gelésük is rossz, vagy egyáltalán
hiányosak. A címek is sok esetben
hiányosak és ezek is csak ironnal,
vagy szines írónnal vannak meg-
írva. A címcédula sok esetben

nincs a csomagra reáragasztva, hanem csak pecsétviaszal van rá erősítve, minélfogva utközben gyakran lehull a ép úgy lehullanak a hiányosan megerősített címzésalók is. A küldemény feladója a címen többnyire nincsen megjelölve, miért is a csomagokat sem kézbesíteni, sem pedig a feladónak visszaküldeni nem lehet. A kézbesítés érdekében tehát minden tábori csomagba a cím másolatát egy cédulára írva, a küldemény felé kell elhelyezni oly címből, hogy ha a csomagban levő címnetén elmosódnék vagy olvashatatlanná válnék vagy leessenek, a címzett a küldemény felnyitáskor mégis megállapítható legyen. Gyufát nem szabad a küldeménybe csomagolni, legföljebb öngyújtókat.

— Nincs hitelem Vilmos császárnak. A császár a minap megsemmisítette a legújabb orosz fogoly szállítmányt. Azt jelentették neki, hogy a foglyok között van Oroszország egyik legesesebb, dúsgazdag bankárja. Az uszalkodó kíváncsi volt az orosz bankárra és maga elé hozatta. Na — mondta — az hiszem Oroszország pénz ügyein már a maga személynéje sem segít. Semmit se lehet tudni, felség, csó! a volgamenti Rotschild. Hát mondja, mennyit hitelezne most nekem? kérdezte a császár tréfásan. Egy rubelt se, — felelt a bankár nyugodtan. Hogy mondhat ilyenmit. Meggyőződéssel mondom, hogy Miklós csárának ma is annyit kölcsönözne, amennyi pénzem volna, de felségnek nem mernék adni. Mosoda goromba fráter maga — szót ingerlően II. Vilmos — hogy beszélhet így: Nagyon egyszerű a dolog — Válaszolt a bankár. — Miklós eddig pontosan visszaküldte Przemysit, Lamberget, Brodyit, Kósigaberget, Cserkovit, de felségnek nem adta vissza Varsót, Ivangorodot, Antwerpent Brüsszelt. A csárának tehát bátrabban lehet hitelezni, ő biztosan visszaküldi.

— Kettős rablógyilkosság Nagybecskerekben. Nagybecskerekéről írják: Satojkovics Satoján cukorkaárut és a vele közbe háztartásban élő Erdélyi Bosenka nevű 18 éves leányt meggyilkolta találta a Vörösmarty uca egyik házában. A házbeliek november 21-én látták őket utójára, azóta nyomuk veszett. Szerdán bezörgöttek a lakásukba és mivel választ nem kaptak, fölfeszítették az ajtót és benyitottak a szobába. Satojkovics Satoján nagy vértócsában feküdt a földön, a nő, Erdélyi Bosenka, pedig az ágyon hevert, mind a ketten halottan. A szobában a butorok összevissza voltak forgatva, az ágy fölül elégett. A férfin és a leányon is égett sebeket találtak. A cukorkaárut fején ezenkívül zúzott seb volt, a nőnek pedig egyik szemét ütötték ki. A helyszíni szemlén megállapították, hogy bűntényről van szó, mert az ajtó kívülről retesszel bezárták. A szobában levő ládát, amelyben Satojkovics a pénst tartotta, kibrabolták. Hogy a gyilkos miképpen jutott be Satojkovics lakásába és hogyan bánt el két áldozatával, erre névbe semmi támpont nincsen.

— Vasúti szerencsétlenség a kassai állomáson. Kassáról írják: A Sátorajhajhelyről jövő személyvonat a kassai állomáson

holtvágányra jutott. A vonat a vágány végén lévő korlátot összetörte és nekiment az őrháznak, amelyet szétrombolt. A szerencsétlenségnek több sebesültje és halottja van. A királyi ügyészség s a vizsgálóbíró a szerencsétlenség színhelyére utaztak.

Honvéd akart lenni

Megadta magát egy aradmegyei talián

A Berossiban környékén levő gránit és kőbányában dolgozott éveken át Gugliano Besetta, aki Firenzéből került Aradmegyebe és előbb Nagyváradon, majd hosszú éveken át Kisebésben dolgozott. A magyar földet és az idegen, törekvő munkást megbeosztó magyar embereket annyira megsejtette Gugliano Besetta, hogy ha nem is teljesen, megtanulta a magyar nyelvet és az volt a szándéka, hogy idehozza családját is Firenzéből. E szándéka megvalósítására utazott haza és év áprilisában és akkor mint tartalékos olasz katonát otthon fogták. Köszönettel ellen harcolni kellett a magyarok ellen, a kiket annyira megsejtett, akiknek honfitársa akart lenni. Az orosz háború óta folyton leste az alkalmat Gugliano Besetta, hogy ettől a fájdalom, rákényszerített kötelességtől szabaduljon és fogolyként visszakerüljön a magyarokhoz.

Es a forró vágya végre is teljesült.

Egy járőrök földért uton bolyongott a sziklák közt, amikor nem messze, talán harcra lépésnyire egy boszi mögött alpinipatrull pillantott meg. A fiúk levágódtak a köveken, állukhoz eseltek a fegyvert. Az olasz csoportból hirtelen kendőt lengettek és egy erős hang harsogott:

— Ne löj, magyar! Nicht schiesse!

— Tegyétek le a fegyvert s gyertek ide!

— Ne tüszélj — felelt ismét az előbbi hang — meggyünk.

Tizenkét ember jött át fegyvertelentül. Két honvéd elhozta a fegyvereket s a foglyokat bekísérték a dandárhoz. Az olaszok közül hárman elég jól tudtak magyarul. Ezek utközben elmentették a fiúkat, hogy a patrull tagjai közül hatan évökig Magyarországra dolgoztak. Kerültek kettő Gerendaynál Budapesten volt kőfaragó. Egyik: Gugliano Besetta Kisebésben a gránitbányában és Aradmegyében a márványbányában dolgozott. A többiek is bányamunkások.

A foglyokat átvették, kihallgatták és osztályozták. Másnap indult volna a transzport. És ekkor előállt az aradmegyei talián. Az őrnagyuk elé lépett és tisztelgett:

— Kérem őrnagy ur — mondta tört magyar nyelven — minket ne vigyenek fogolytáborba. Mi nem azért adtuk meg magunkat, hogy fogásba essünk.

— Hát mit akartok? — csodálkozott az őrnagy.

— Tessék minket beosztani magyar honvédeknek.

— Negy derűtség. A tiszték kíváncsian fogták körül Gugliano

Besettát, aki vérbeborult szemmel, kézzel-lábbal magyarázott:

— Engem odaát majd minden nap kikötöttek, meg a pajtásaimat is, mert azt mondtuk, hogy nem lövünk a magyarra. Dehogy nem lövünk. Hiszen muszájt. Rohamban is voltunk már, hegyre lövünk volna. De gyanusak voltunk. Honvédek akarunk lenni. Mert tudja meg őrnagy ur, hogy én éveken át dolgoztam Aradmegyében és csak úgy jutottam Olaszországba, hogy elhozzam onnan családomat, hogy aztán magyarok lehessünk valamennyien. Mert aki egyszer a Maros vizét issza, vágyik annak szíve vissza.

Az őrnagy ur nevette:

— Aztán most rálőnétek a testvéreitekre?

— Nem, nem, nem itten. Vigyenek más frontra, a szerbek ellen harcolunk szívesen. Ugyis visszamegyünk Magyarországra.

Es most egyelőre a fogolytáborban vája a derék Gugliano Besetta reménykedve, hogy mikor sorozzák be a magyar honvédek közé.

URÁNIA-SZÍNHÁZ

* A kőtel árnyékában. A makói Uránia-színházban holnap, szombaton délután 4 órakor és este 8 és fél órakor bemutatásra kerül egy nagyszabású és ötletesen, találékonan megkonstruált detektív-dráma: „A kőtel árnyékában” címen. A közönség mindig nagy érdeklődést tanúsított a moitokhalka legbravurósbab alakításai, a detektív-történetek iránt és épen ezért az Uránia-színház igazgatósága szívet szívtal is közönségének óhajait teljesíteni. Az igazi detektív-történetnek holnap bizonyára nagy közönsége lesz.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(1054)

100. fejezet.

A népbank.

— Ki az? kérdé Szappanos.

— Itt van Filippo Turinból!

— Filippo? kérdé Szappanos elsodákozva. Mikép került ide Filippo? Hol van? Áljon elő!

Trebelli ereiben egyszerre megfűlt a vér!

Erre a közbeszólásra nem volt elkészítve! Ugy számított, hogy a gyűlést szépen végig hallgatja, kinyomozza a Loresti-kastély titkát, a következő napon nagy karhatalommal villámként lecsap az álgrófra és letartoztatja őt. A kijutást nem tartotta olyan nehéznek, mint a bejutást.

Es most egyszerre egy kellemetlen incidens jött közbe, mely igen könnyen életébe kerülhet.

Ijedtsége dacára gyorsan összeszedte magát és fölemelkedett.

— Itt vagyok! mondta.

Szappanos részegségé tekintetét.

Es az arc ismeretlen volt előtte! Egyébiránt lebe séges, hogy csakugyan a turini tag, aki ott terjeszti a hamis bankjegyeket.

— Hát az íslet hogyan megy Turinban? kérdé.

— Már ott egy kis baj van! felelt Filippo. A rendőrségnek már kezdenek feltűnni az ezresek.

— Mi a tatár? kiáltott fel Szappanos. Hát oly sok ezrest vittél magaddal? És legalább tuladtál-e rajtuk?

— Oh igen, még csak egy van belőle!

— Mutasd! parancsolá Szappanos.

Filippo felmutatta.

Szappanos csak egy pillantást vetett rá, aztán visszaadta.

— Hát a jó pénz hol van, amit a beváltásért kaptál?

Trebelli ismét elhűlt.

Arra sem volt elkészítve, hogy Del-Monte meg fogja őt számoltatni.

— A jó pénz? hebegte kissé zavartan. As még el van téve.

Folyt. köv.

Lapkihordók felvételnek a kiadóhivatalban

ORVOSOK

Igazolják, mint legkiválóbb köhögés elleni szert a:

mindenk használják

Köhögés

rákötés, megakadályozás, harvi, számban, szíri ellen és köhögés megállítás ellen, mely alatt minden barnaszak néphibeszédes. 600 orvosi és más egyetemes igazolja a hatás alkori ezen átvagy parizsban és kellemes cukorkának. Csomagja 20 és 45 fillér, doboza 30 fillér, mely csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Eladó szőlőföld.

A kortyogói szőlőhegyben levő félnapos, 225 négyszögöl pusztaföld szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet

NAGY JÓZSEF

Makón, Meskő-u. 4. sz. alatti lakosnál.

Földeladás
32. kat. hold föld
 tanya épületekkel a rákosi
 műút mellett szabadkézből
 eladó. Értekezni lehet:
Tamás Jánosnál
 Páva-utca 16. szám alatt.

**Hirdetések fel-
 vétetnek a
 kiadóhivatalban**

Uj szent Iórci
 nemes fákkal beültetett 200
 kvadrát körüli
szőlőföld eladó.
 Eövebbel a kiadóhivatalban.

**9 hold föld a Vere-
 besben és Bánomban
 eladó. Értekezni lehet:
 IRITZ MIKSÁNÁL.**

Azonnal eladó
9 és fél kat. hold
 jó minőségű

TANYAFÖLD
 kövezett út mellett. (Néhai
 Kiss Pál dr. tulajdona.) Ér-
 tekezhetni Hajnal-utca.

KIADÓ FÖLDEK
 közel a városhoz ga-
 bona és hagyma ter-
 melésre Iritz Miksánál

**Legujabb
 mosógép**

amely bámulatos gyorsaság-
 gal, légnyomással dolgozik,
 14 és 20 koronás árban
 állandóan kapható.

Gulácsi János
 gépraktárában Makón.
 :: Telefonszám 50. ::

POOR ENDRE

gyógyászati gépek kapható Makón

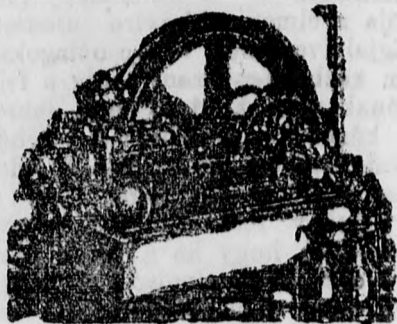
VILMA-GRÉN

gyorsan és biztosan ható ár-
 talmasan szer, szepit, májféli,
 ere- és idegrendszer és min-
 denféle fertőzések ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajápoló szer.

Ára: Vilma orán 1 korona.
 Vilma hajpor 1 korona, Vilma
 szappan 70 fill. Hajápoló 1 ko-
 rona. Gyógyászati gépek kapható Makón.

Elismert legjobb motorok!

Vilma-Grén „Körkép”
Dieselmotorok

Sztrógház

:: és benzindizelmotorok ::

Csapatgépekben benzindizelmotorok és
 nyomatékvezérléssel. Benzindizelmotorok.

Meghívás a látogatásra!

Myersolajmotorok

nyomatékvezérléssel.

Geblert gyárak és Tóras

nyomatékvezérléssel.

Budapest, V. Károly-utca 4. szám.

székhelyükben kapható Makón a kiadóhivatalban.

Legnagyobb mennyiségű jótállás!

Kedves Ünetelt felhívjuk!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
 dacára könyvnyomdánkban min-
 dennemű nyomdai munkák a leg-
 pontosabban, tiszta, izléses kivi-
 telben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

nyomdai műintézetét Dr. Kiss Pálnénak a „Makói Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.